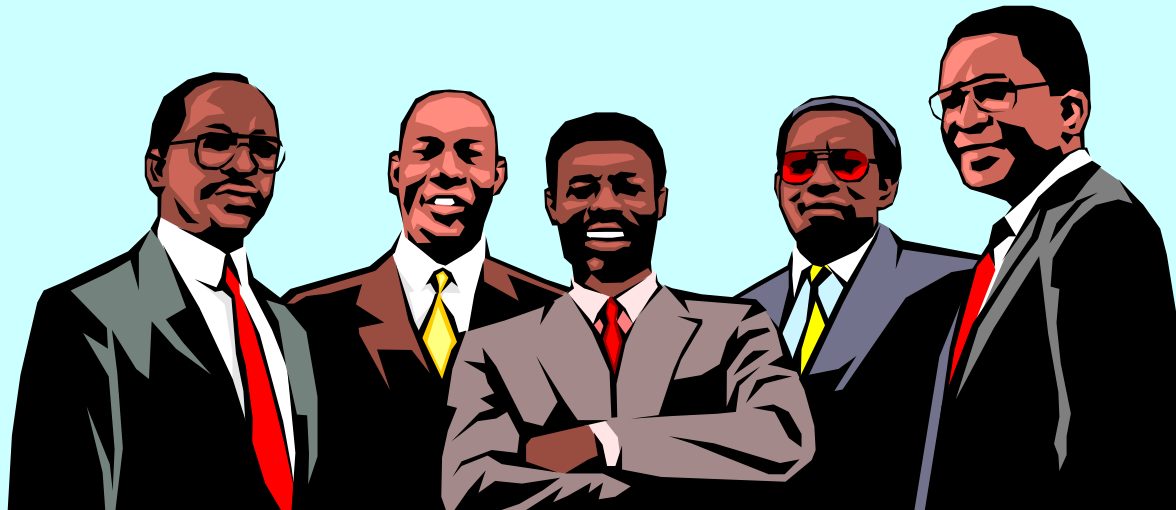

Csoportmunka

Csoportmunka

Csoportmunka

„Ha messzebbre láttam mint mások,
azért lehetett, mert óriások vállán álltam”

- Nobel-díjakat gyakran kapják csoportok, de amikor egy személyt jelölnek meg akkor is mögötte van egy csapat.
- A nevüket nem mindig ismerjük, de a kitüntetett mindig megemlíti őket, ha az eredményeiről kérdezik.

A csoportalakítás lépései

1. A feladat meghatározása
2. A csoport létrehozása
3. Csoportnormák elvárások megbeszélése
4. Csoport és a környezet viszonyának tisztázása
5. Az eredmények dokumentálása, hasznosítása

A feladat meghatározása a vezetés joga.

Célszerű írásban megállapodni a kiválasztott vezetővel:

- az elérendő célokról
- a rendelkezésre álló erőforrásokról
- a külső kompetenciákról és hatáskörökről

A feladat meghatározása

- Tisztázni kell a csoportba beválasztottnál az egyéb állandó feladatukhoz való viszonyt.
- Nem lehet a csoport tagja az, aki a működés ideje alatt kiküldetésre, hosszabb szabadságra, továbbképzésre megy.
- Előnyös, ha a csoport egy állandó helyiségben dolgozhat, ott tárolhatja a szükséges eszközöket.

A csoport létrehozása

Milyen tényezők segítenek a kiválasztásnál?

- Érintettség
- Szaktudás
- Kreativitás
- Agressziós szint
- Azonosulás a célokkal
- Csoportmunkában szerzett tapasztalatok

Csoportnormák, elvárások

- A csoportmunka idejére a meglévő státuszkülönbségek NEM érvényesülhetnek
- A csoport tagjai egyenlők
- Van vezetője, de a megbeszéléseken, munka közben ő is egy a tagok közül.
- Szerepe az összehangolás, kapcsolattartás, célkitűzések, határidők tartása

A csoport és környezetének viszonya

- A csoporton belül és a csoport környezetével konfliktusok keletkezhetnek.
- Ezeket természetesnek kell venni, kezelésükre fel kell készíteni a tagokat.

Az eredmények dokumentálása, hasznosítása

- Bemutatni a lehetőségeket
- A megoldási módokat
- Részletesen kidolgozva az általunk legjobbnak tartottat

A munka befejeztével **a vezetőnek értékelnie kell az eredményeket**

Ha indoklás nélkül elfekteti, vagy egyeztetés nélkül jelentősen módosítja, többé nem lehet motivált csoportot szervezni

Kiket válasszunk csoportba?

- A legjobbakat? „Apolló”
- Hasonló karaktereket? Homogén
- Eltérő karaktereket? Vegyes

Az „APOLLÓ” csoport kudarca

- Kiváló képességű személyekből álló csoport versenyzett „vegyes,, csoportokkal
- Meglepetésre gyengén teljesített a menők csoportja
- Dominanciaharc, versengés, saját ötletek erőltetése együttműködés helyett

/Meredith **Belbin**/

A homogén csoport

extravertált kiegyensúlyozott	introvertált kiegyensúlyozott
extravertált szorongó	introvertált szorongó

Eredményességük a külső feltételek függvényében széles határok között ingadozik

A vegyes csoport

- A sokszínű, egymástól különböző karakterű személyek mozgalmas, de eredményesebb csoportot alkottak
- A szerepmegosztásban, feladatmegosztásban sokszempontúságban rejlik az ereje
- Alkalmazkodóbbak

BELBIN csoport szerepek(teszt)

- Vállalatépítő
- Elnök
- Serkentő
- Palánta (ötlet gyártó)
- Forrásfeltáró
- Helyzetértékelő
- Csapatjátékos
- Megvalósító

TÍPUS	JELLEM-ZŐK	ELŐNY	HÁTRÁNY
Vállalatépítő	konzervatív kötelességtudó kiszámítható	jó szervező gyakorlatias kemény munka fegyelmezett	rugalmatlan kevésbé fogékony az új ötletek iránt
Elnök	nyugalom magabiztosság önuralom	előítéletek nélkül reálisan értékeli célorientált	átlagosan kreatív intelligens
Serkentő	ideges, aktív dinamikus	Küzd, hajt, cselekszik	ingerült türelmetlen erőszakos
Palánta (Ötlet gyártó)	Individualista introvertált komoly, új utakat keres	intelligens képzeletgazdag nagy tudású kreatív	a fellegekben jár nem törődik a részletekkel és a formaságokkal

TÍPUS	JELLEM-ZŐK	ELŐNY	HÁTRÁNY
Forrásfel- táró	extravertált törekvő érdeklődő kommunikatív	jó kapcsolattartó jól értesült megfelel a kihívásoknak	a kezdeti lelkessedés után elveszíti érdeklődését
Helyzetér- tékelő	megfontolt érzelmek nélkül józanul él	ítélőképesség előrelátás gyakorlatiasság	alulmotivált, másokat sem motivál
Csapatjá- tékos	társas hajlamú jóindulatú érzékeny	toleráns, erősíti a csapatszellemet	a kritikus pillanatokban határozatlan
Megvaló- sító	precíz rend- szerető lelki- ismeretes szorongó	tökéletességre törekszik, nem hagy semmit befejezetlenül	csekélységek miatt aggódik nem tudja „elengedni magát”

Felkészülés a csoporttagságra

Családi szerepek

- Kialakult-e a szerepem?
  - Szenvedő-alávetett vagyok?
  - Egyenrangú társ?
  - Túlkoros csecsemő?
- Jól érzem magam a kialakult szerepemben?
- Mit tehetek egy jobb szerep érdekében?

Iskolai szerepeim

- Vezér
- Bohóc
- Csapattag
- Öntörvényű zseni
- Szabadúszó
- Kívülálló
- Stb.

Más közösségekben betöltött szerepeim?

- Civil szervezetek
- Baráti
- Sport
- Politikai
- Stb...

Mit tegyek?

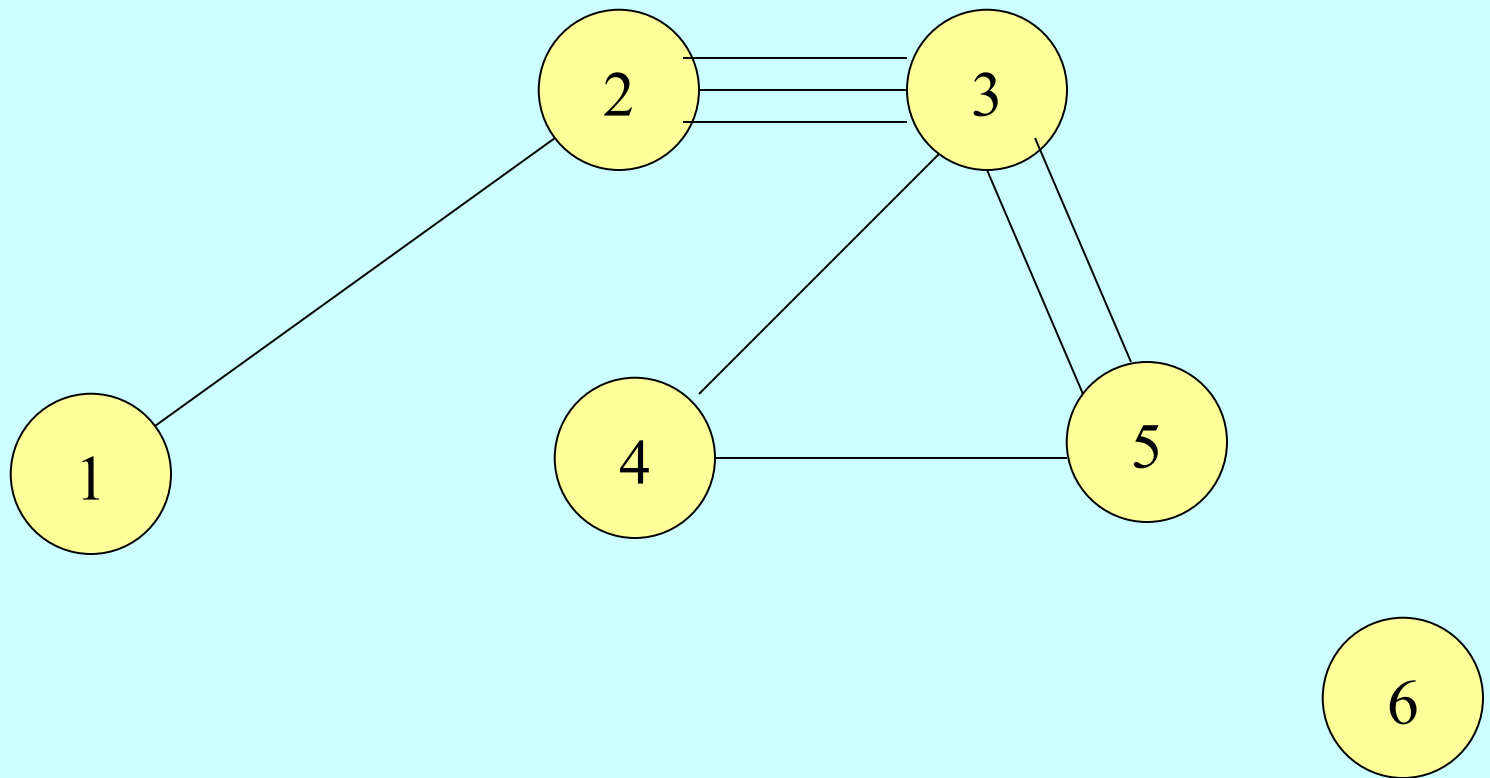
- Személyiségfejlesztés, önismeret fejlesztése pszichológusok által vezetett fejlesztő csoportokban, ([www. Pszichologia.hu](http://www.Pszichologia.hu))
- Önzés és konformizmus egyensúlya (Csíkszentmihályi)
- Azonosulás a célokkal, eredményes munka
- Szerepvállalás a jelenlegi közösségben
- Diákcsoporthok kialakításánál figyelembe venni
- A **Belbin-teszt** elérhető, könnyen alkalmazható

Szociometria, J.L.Moreno

- A csoporton belüli viszonyok, kapcsolatok, egyéni helyzet feltárására alkalmas módszer
- Megmutatja a csoport érettségét, minőségét

Szociogram

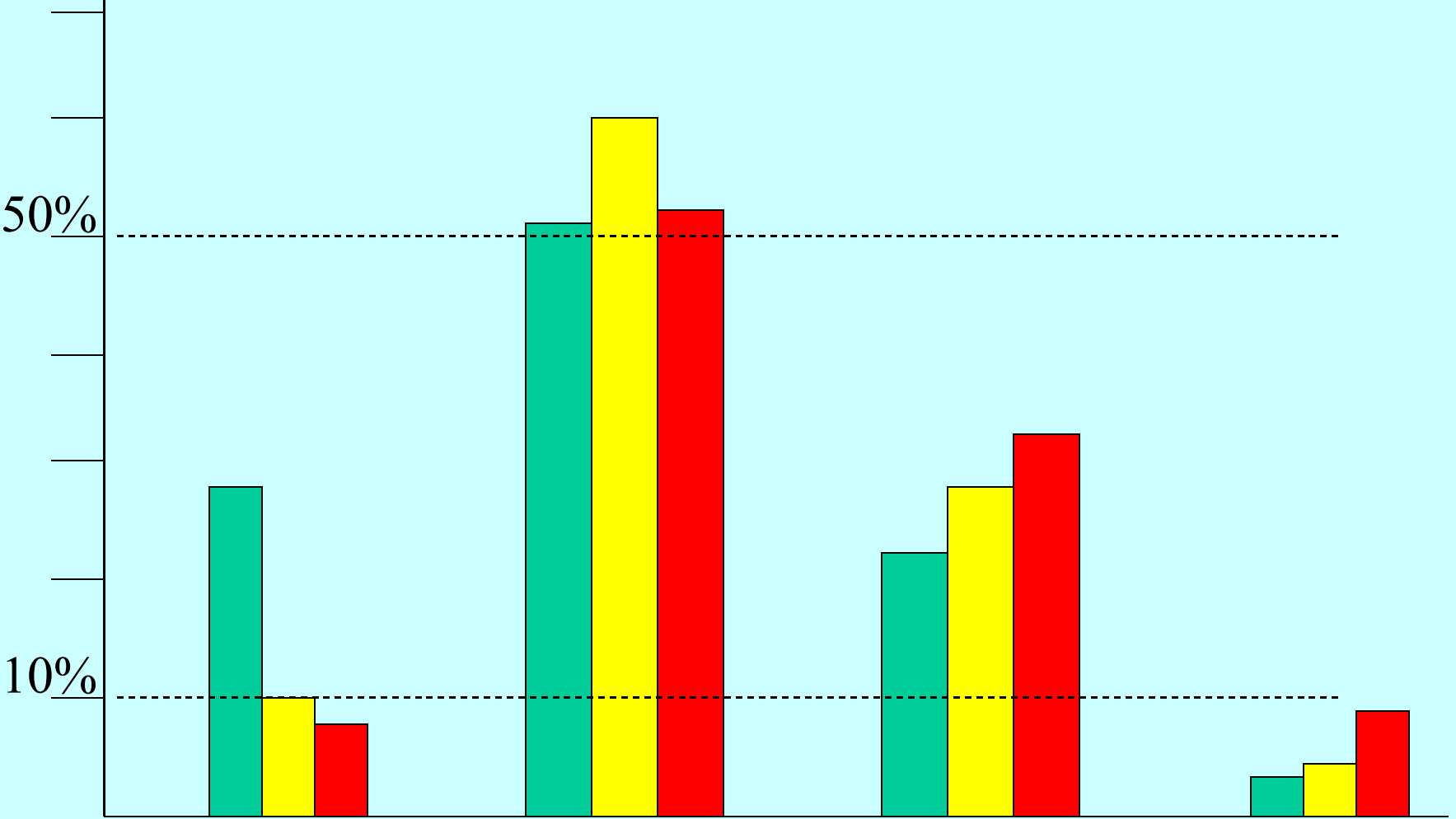
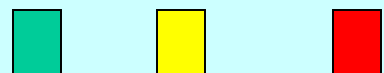
A csoport fejlesztő hatása

- Énkép alakítása
- Érzelmi támogatás
- Csoportszerep
- Társas összehasonlítás alapja, értékelés
- Társas ösztönzés
- Versengés és együttműködés
- Ifjúsági szubkultúra

A csoport fejlesztő hatása

- Énkép alakítása
- Érzelmi támogatás
- Csoportszerep
- Társas összehasonlítás alapja, értékelés
- Társas ösztönzés
- Versengés és együttműködés
- Ifjúsági szubkultúra

A baráti körök száma 3. 7. 11. osztályosok

nincs

egyféle

kétféle

háromféle

A csoportfejlődés fázisai

- Alakulás (forming)
- Viharzás (storming)
- Normaképzés (norming)
- Működés (performing)
- Megszűnés (ending) szakasza

Mi jellemzi a csoportot?

- Közös célok, indítékok
- „Mi” tudat, csoportnév
- Együttes tevékenység
- Személyes kapcsolat, kölcsönös függés
- Szerepek kialakulása
- Szokások
- Becenevek, utalások
- Csoportnorma

Irodalom

- Belbin M.: A team SHL Hungary Kft. Budapest 1998
- Pszichológia pedagógusoknak Kollár K. Szabó É. Osiris Budapest 2004
- Csíkszentmihályi M. Flow Az áramlat Akadémia Budapest 2001
- Atkinson: Pszichológia Osiris Századvég, Bp. 1995